

مرکز تحقیقات و چاپ بریل توبیا*

ترجمه: تاج الملوک ارجمند^۱

برای تعدادی از سازمان‌ها، شرکت‌های بیمه و دادگاه‌ها.
 ۴. تأمین نیازهای فرهنگی از قبیل تهیه داستان برای کودکان و بزرگسالان، تهیه مدارک و استاد موزه‌های آرشیوی و کتابخانه‌ای از شهرهای دیگر و عرضه به متقاضیان.
 ۵. اجرای نیازهای روزانه اداری و بانکی از قبیل تهیه صورت‌حساب‌های بانکی برای نابینایان.
 ۶. تهیه اخبار ماهانه؛ از سال ۱۹۷۷ تا ۱۹۷۹ مدارک زیادی در اختیار نابینایان قرار داده شده است.
 ۷. توسعه و ارتقای بریل از طریق شبکه‌سازی رایانه‌ای؛ این مرکز برای اولین بار در چاپ بریل از کامپیوتر استفاده نموده است.

آرشیو نرم افزارها

این مرکز آرشیوی برای نرم‌افزارهای مورد نیاز نابینایان راه‌اندازی کرده است. اهم نرم‌افزارهای گردآوری شده عبارتند از:

۱. نرم‌افزار تبدیل مواد ادبی به بریل: این نرم‌افزار در رایانه بزرگی در دانشگاه «پل ساباتیر» قرار داده شده و از طریق شبکه «ترانسپاک» قابل دسترسی است.
۲. نرم‌افزار تبدیل موسیقی به بریل: که متن را نیز در همان لحظه کنترل می‌نماید. پایانه تهیه علایم ریاضی نیز اخیراً مورد استفاده مرکز قرار گرفته است.
۴. نرم‌افزار تبدیل متن بریل به متن چاپی.
۵. نرم‌افزار تبدیل زبان عربی به بریل.
۶. نرم‌افزار آموزشی نظامی هوشمند برای آموزش صرف و نحو زبان عربی است و از این نظام بیشتر در کشورهای عربی مثل تونس استفاده می‌گردد. در نتیجه موفقیت در

این مرکز در سال ۱۹۷۷ و به عنوان یکی از مراکز وابسته به دانشگاه پل ساباتیر تولوز در فرانسه تأسیس شد. نام انگلیسی آن اینگونه است:

Tobia Center: Braille research and printing center (France).

هدف و خط‌مشی

این مرکز درصدد تأمین نیازهای فرهنگی و علمی نابینایی که به صورت استاد یا دانشجو در دانشگاه‌های تولوز مشغول‌اند، می‌باشد و این اقدام را به دو روش اجرا می‌کند:

۱. تهیه نرم‌افزارهای بریل: یعنی نرم‌افزارهای بریلی که دیگران تولید کرده‌اند، جمع‌آوری و آرشیو می‌کند و به هنگام درخواست در اختیار متقاضیان قرار می‌دهد.
۲. تهیه مواد بریل برای تمام دانشجویان در دانشگاه‌های تولوز و همچنین برای سایر نابینایانی که به این مواد احتیاج دارند.

فعالیت‌های گوناگون

۱. انتشارات بریل: از زمان تأسیس، مدارک گوناگون بریل برای توزیع در منطقه «مایدی-پایرنز» بوسیله این مرکز تهیه شده است. این مدارک شامل تمام مواد مورد لزوم آنها می‌شود.
۲. تأمین مواد آموزشی دانشگاه‌ها برای درس‌های فیزیولوژی، تشریح، بازرگانی، ادبیات، دروس عمومی و کمک به دانشجویان برای آمادگی در امتحانات.
۳. تأمین نیازهای شغلی و حرفه‌ای و تهیه مدارک مورد لزوم

* تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی: زمستان ۱۳۷۶، ش ۲۷، ص ۸۶ تا ۸۶.

۱. عضو هیأت علمی کتابخانه ملی

تهیه این قبیل نرم‌افزارها گروه‌هایی از انگلستان، آلمان، ایتالیا، امریکا و کانادا برای بازدید و اعلام آمادگی برای همکاری به این مرکز آمده‌اند. کانادا نیز با این مرکز قرارداد همکاری منعقد نموده است.

دیگر اقدامات و فعالیت‌ها

این مرکز از سال ۱۹۸۴ عضو جمعیتی به نام نابینایی و توانبخشی شده است که اخیراً نام این جمعیت به نام نابینایی و فن‌آوری تغییر یافته است. این مرکز همچنین با کالج‌های اروپایی برنامه اشتراک منابع داشته و اهداف مشترکی را برای آینده پیگیری می‌نمایند.

تسهیلات رفاهی دانشجویان در این مرکز عبارتند از:

یک رستوران که دانشجویان را به طور رایگان تغذیه می‌نماید. به وسیله اتصال یک رایانه کوچک به مرکز رایانه‌ای دانشگاه دانشجویان قادر به دستیابی به فایل‌های متعدد از جمله واحدهای درسی، دوره‌های ایجاد شده، تمرین‌ها و تغییرات به وجود آمده در آنها و سایر اطلاعات آموزشی مورد نیاز هستند.

در ضمن این رایانه به دستگاه‌های چاپ بریل نیز متصل است. هر دو کامپیوتر دارای ترکیب‌کننده‌های صدا هستند، در نتیجه دانشجویان نابینا می‌توانند تشخیص دهند که کدام قسمت از مدارک را لازم دارند که فقط همان قسمت را به بریل تبدیل نمایند.

در فراهم‌آوری تسهیلات و تهیه نرم‌افزارهای متعدد، کمک‌های مالی «مایدی پیرنس ریجینال کانسیل» بسیار مؤثر بوده است.

نظریه توان‌نامه

این مرکز الگوی مناسبی برای دانشگاه‌ها و حتی شهرها است. بریل اگر با رایانه ترکیب شود، کارآیی آن چند برابر می‌شود و این مرکز توانسته این ایده را برای روشندان تحقق بخشد، از اینرو نظر رؤسای محترم دانشگاه‌ها و معاونان آنان را به این الگو جلب می‌کنیم.

کتابخانه‌های عمومی و معلولان*

دستورالعمل برای تأسیس یک کتابخانه ایده‌آل

زهرا موسوی‌زاده^۱

کتابخانه عمومی سازمانی است که برای جوابگویی به نیازهای اطلاعاتی تمام افراد جامعه بوجود آمده است. همه افراد جامعه اعم از کودکان، جوانان، پیران، متخصصین، نوسوادان، فقیران، اغنیا، نابینایان، ناشنوایان، کارگران، کارمندان، بیماران، اعضاء نیروهای انتظامی و ... از مراجعه‌کنندگان بالقوه آن هستند. کتابخانه عمومی بدون توجه به نژاد، مذهب، رنگ، جنس، زبان، موقعیت و درجه تحصیلی در خدمت همه افراد جامعه است و افراد مجاز به استفاده یکسان از کتابخانه هستند.

این کتابخانه همچون یک مرکز فرهنگی جامعه است که با خدمات گسترده خود، افرادی با علایق مشترک را کنار یکدیگر گرد می‌آورد و قادر است جامعه مورد خدمت خود را به طور گسترده‌ای تحت تأثیر قرار دهد. می‌تواند کشاورزان را در بهبود محصولات خود یاری دهد، بازرگانان را قادر سازد تا کار خود را گسترش دهند، در کودکان عشق به خواندن و متعاقب آن عادت به خواندن در سنین پایین را بوجود آورد، یاریگر دانش‌آموزان در هر سنی باشد، به افراد بیکار یا کسانی که به جستجوی کار بهتری هستند اطلاعات شغلی بدهد و با فراهم آوردن مطالب خواندنی و امکانات ویژه از فشار و ناراحتی‌های معلولان بکاهد.

طبق اساسنامه کتابخانه‌های عمومی و قانون دوم علم کتابداری، کتابها و مواد کتابخانه‌های عمومی مختص محقق، متخصص و افراد سالم نیست، بلکه همه افراد جامعه

* تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، بهار ۱۳۷۷ - شماره ۲۸، از ۶۳ تا ۶۵.

۱. عضو هیأت علمی دانشگاه علامه طباطبایی